

Asia: VN/13873/2024

Lausuntopyyntö tuotevastuudirektiivin täytäntöönpanoa koskevasta työryhmämietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne tuotevastuulakiin ehdotetuista muutoksista?

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä "MaRa") kiittää pyynnöstä lausua työryhmän mietinnöstä ja toteaa seuraavaa:

Oikeusministeriön asettama työryhmä on laatinut mietinnön tuotevastuudirektiivin edellyttämien muutosten kansallisesta täytäntöönpanosta. Tuotevastuudirektiivi ehdotetaan saatettavaksi osaksi kansallista lainsäädäntöä muuttamalla tuotevastuulakia (694/1990). Työryhmä on esittänyt mietinnössään, että kansallista sääntelyä on tarkoitus muuttaa vain siltä osin kuin se on välttämätöntä direktiivin toimeenpanon kannalta.

MaRa pitää tätä perusteltuna. Tuotevastuuta koskeva sääntely toiminut hyvin, ja sen tulkintakäytäntö on vakiintunut. Tuotevastuulakiin ei ole tarpeen tehdä laajemmalti muutoksia.

Tuotevastuulakiin ehdotetaan lisättäväksi uudet 4 b ja 4 c §:t, joissa säädettäisiin tilanteista, joissa tuotteen puutteellinen turvallisuus tai puutteellisen turvallisuuden ja vahingon välinen syy-yhteys on oletettava. Ehdotettujen 4 b ja 4 c §:n säännöksistä seuraisi, että tuotevastuuasioissa olisi tiettyjen edellytysten täytyessä oletettava, että tuotteessa on turvallisuuspuute tai että turvallisuuspuutteen ja vahingon välillä on syy-yhteys. Jos 4 b ja 4 c §:ssä säädetyt oletamat tulisivat sovellettaviksi, olisi sen, jota väitetään vahingonkorvausvelvolliseksi, näytettävä, ettei väitettyä turvallisuuspuutetta ole tai ettei turvallisuuspuutteen ja vahingon välillä ole syy-yhteyttä. Olettamasäännökset olisivat siis kumottavissa vastaanäytöllä, mutta jos muuta ei näytetä, presumoitava seikka asetettaisiin ratkaisun perusteeksi.

MaRa korostaa tältä osin, että tuotevastuulain 4 a §:n pääsäännöstä ilmenee vaatimus vahinkoa kärsineelle näyttää toteen vahinko, tuotteen puutteellinen turvallisuus sekä puutteellisen turvallisuuden ja vahingon välinen syy-yhteys. On tärkeää, että soveltamistilanteissa huolehditaan vakiintuneen käytännön mukaisesti siitä, että todistustaakka säilyy ensisijaisesti kantajalla. Ehdotettuja uusia 4 b ja 4 c §:n olettamasisäännöksiä ei tule soveltaa tavalla, joka käytännössä 4 a §:n pääsäännön vastaisesti kääntää todistustaakan päinvastaiseksi.

2. Pidättekö kehittelyriskipuolustusta koskevaa ratkaisua kannatettavana?

Työryhmä ei mietinnössään esitä muutoksia kehittelyriskipuolustukseen. Suomessa ei siten jatkossakaan sovellettaisi kehittelyriskipuolustusta vastuuvapausperusteena. Tämä merkitsisi, että Suomi hyödyntäisi direktiivin tarjoaman option.

Kehittelyriskipuolustus tarkoittaa valmistajan mahdollisuutta vapautua vahingonkorvausvastuusta, sillä perusteella, että tuotevahingon syynä olevaa tuotteen ominaisuutta ei ole ollut mahdollista havaita tuotteen liikkeellelaskuajankohtana saatavilla olleen tieteellisen ja teknisen tiedon tason perusteella. Kehittelyriskipuolustuksen ajatuksena on alun perin ollut turvata teollisuuden innovaatioita ja tuotekehitystä.

Esimerkiksi Ruotsi on tuotevastuudirektiivin kansallista täytäntöönpanoa koskevassa mietinnössään ehdottanut, että Ruotsi sisällyttäisi kehittelyriskipuolustuksen myös uuteen tuotevastuulakiinsa.

MaRa katsoo, että kehittelyriskejä koskeva vastuuvapaus on joissakin tilanteissa tärkeä puolustuskeino tuotevastuudirektiivin laajempia vastuusääntöjä vastaan. Sen vuoksi tuotteen valmistajille ei tulisi säätää Suomessa tiukempaa lainsäädäntöä kuin esimerkiksi Ruotsissa.

3. Onko kuluttajansuojalain muutostarpeet otettu asianmukaisesti huomioon?

MaRa katsoo, että kuluttajansuojalain muutostarpeet on ehdotuksessa otettu asianmukaisesti huomioon.

4. Onko esityksen vaikutukset asianmukaisesti arvioitu?

Työryhmän ehdotuksen mukaan korvattavaa vahinkoa koskevaa sääntelyä muutettaisiin niin, että korvausvelvollisuuden alaraja poistettaisiin ja korvausvastuu ulotettaisiin koskemaan myös datan tuhoutumista ja turmeltumista. Lisäksi laki soveltuisi jatkossa tuotteesta omaisuudelle aiheutuneen vahingon korvaamiseen aina, kun tuotetta ei ole käytetty yksinomaan ammattimaiseen tarkoitukseen.

MaRa toteaa, että korvausvelvollisuuden alarajan poistaminen voi kannustaa vahinkoa kärsineitä hakemaan korvauksia aiempaa useammin. Koska vastuullisia tahoja on aiempaa enemmän ja uudet säännökset laajentavat korvattavien vahinkojen alaa ja helpottavat korvausten saamista, myös korvausvaatimusten lukumäärän ja niiden menestymisen todennäköisyyden voi odottaa kasvavan.

MaRa katsoo, että esityksen taloudelliset vaikutukset elinkeinoelämän osalta on asianmukaisesti huomioitu.

5. Onko teillä yleisiä huomioita tai muuta lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

-

Hämäläinen Sami
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry